

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

منطق

سال سوم دبیرستان

رشته‌های ادبیات و علوم انسانی – علوم و معارف اسلامی

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف : دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی

نام کتاب : منطق - ۲۷۷

مؤلف : دکتر روح‌الله عالمی

آماده‌سازی و نظارت بر جاب و توزیع : اداره کل جاب و توزیع کتاب‌های درسی

تهران : خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن : ۹-۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار : ۸۸۳۰۹۲۶۶، کدپستی : ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹،

وب سایت : www.chap.sch.ir

صفحه‌آرا : راحله زادفتح‌اله

طراح جلد : طاهره حسن‌زاده

ناشر : شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران - تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروبخش)

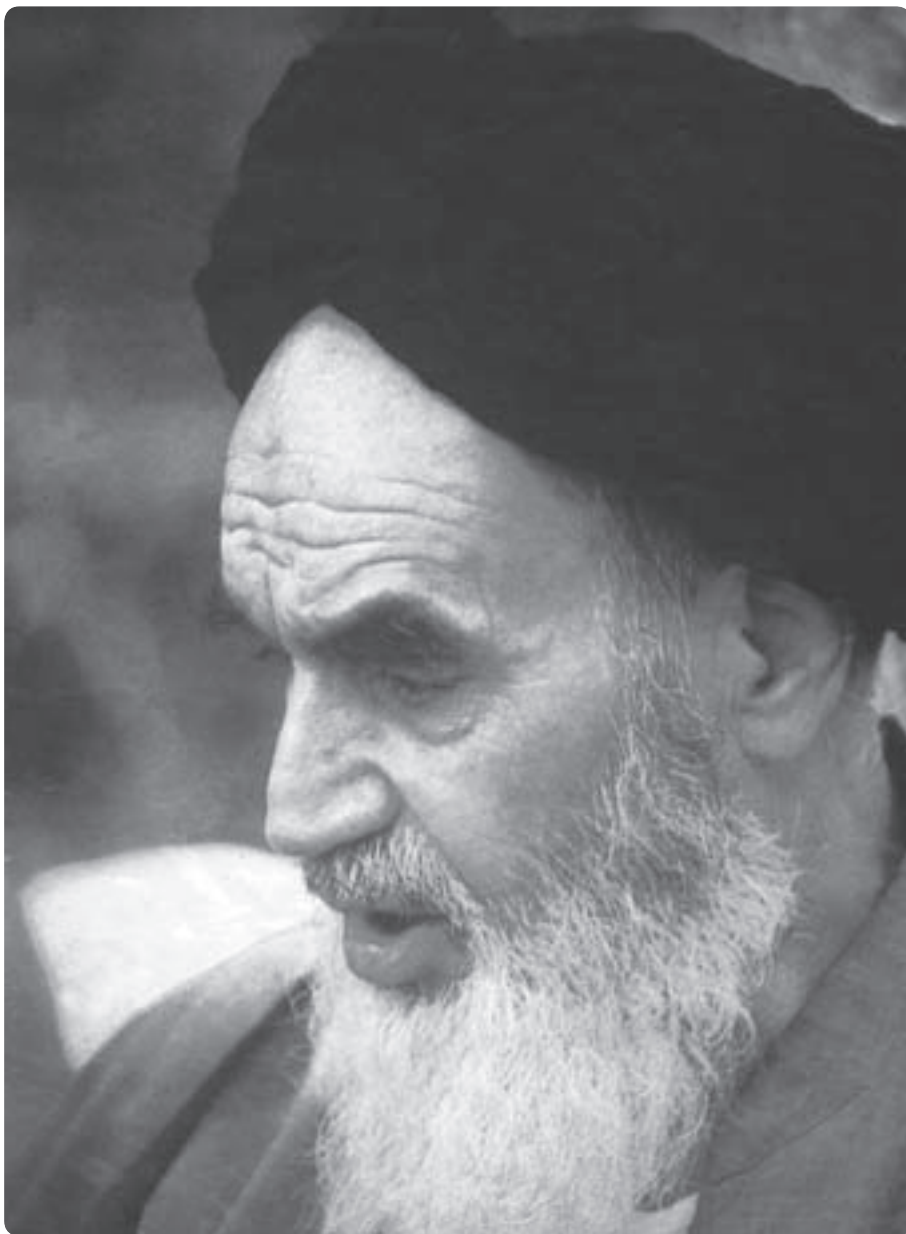
تلفن : ۵-۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار : ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی : ۱۳۹-۳۷۵۱۵

جایگاه : شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»

سال انتشار و نوبت جاب : چاپ چهارم ۱۳۹۱

حق جاب محفوظ است.

شابک ۳-۱۶۷۸-۵-۹۶۴ ISBN 964-05-1678-3

مبارزه‌ی علمی برای جوانان زنده کردن روح جستجو و کشف واقعیت‌ها و
حقیقت‌هاست.

صحیفه‌ی نور؛ ج ۲۰، ص ۲۴۲

معلمان محترم، صاحب نظران، دانش آموزان عزیز و اولیای آنان می توانند نظر اصلاحی خود را در باره روی مطالب

این کتاب از طریق نامه به نشانی تهران - صندوق پستی ۳۶۳ ۶۵۸۵۵ - گروه دسی مربوطه یا پیام نگار (Email)

talif@talif.sch.ir ارسال نمایند.

دبیر نامه ریوی و چاپ کتاب دبیر سی

فهرست

- ۱ درس اوّل : انسان و تفکر
- ۵ درس دوم : چگونه تعریف می‌کنیم؟
- ۱۳ درس سوم : تعریف و دنیای مفاهیم
- ۲۰ درس چهارم : اقسام ذاتی و عرضی (کلیات پنجگانه)
- ۲۶ درس پنجم : اقسام تعریف
- ۳۰ درس ششم : جایگاه قضیه در استدلال
- ۳۶ درس هفتم : اقسام قضایای حملی و شرطی
- ۴۵ درس هشتم : احکام قضایای حملی
- ۵۵ درس نهم : استدلال (ترکیب قانون مند قضایا)
- ۶۱ درس دهم : اقسام قیاس
- ۷۳ درس یازدهم : ارزش قیاس
- ۷۸ درس دوازدهم : محتوای استدلال (ماده)
- ۸۷ درس سیزدهم : مغالطه
- ۹۰ کتاب‌شناسی

دانش‌آموزان عزیز

سلام بر شما

توانایی ما بر فکر کردن، شاید بزرگ‌ترین نعمتی است که خداوند وجود ما را با آن سرشته است، توانایی بی‌پایانی که نهایی برای آن نیست. هر انسانی خواه‌ناخواه می‌اندیشد و اندیشه‌هایش را به عمل در می‌آورد، اما تلاش برای شکوفا کردن این توانایی و رسیدن به انسانی «متفکر» و «اندیشمند» بهترین تلاش و ارزشمندترین کار است. از این‌روست که زیباترین نوع بندگی خداوند «تفکر» شمرده شده و فرموده‌اند:

«هیچ بندگی‌ای مانند تفکر نیست»^۱

انسان متفکر، انسانی در مسیر سعادت و جامعه‌ی متفکر، جامعه‌ای در مسیر پیروزی و سربلندی است. درس منطق، برای تمرین مهارت تفکر، عادت به فکر کردن در هنگام روبروشدن با مسئله‌ها، کاهش خطاهای فکر و رسیدن تصمیم‌گیری‌های درست‌تر در طول زندگی است. به همین جهت از شما می‌خواهیم در طول سال تحصیلی به نکات زیر توجه کنید:

- ۱- هدف اصلی خود در این درس را رسیدن به سطح بالاتری از مهارت تفکر قرار دهید.
- ۲- برنامه‌ریزی درسی خود را در راستای این هدف تنظیم نمایید. تمرین قواعد منطقی، بهترین روش برای رسیدن به مهارت‌های برتر تفکر است. به جای حفظ کردن مطالب، وقت خود را صرف تمرین کنید و از همکاری دوستان خود در این زمینه بهره بگیرید.
- ۳- آموزش درس باید در فضایی فعال، بویا و با مشارکت و همکاری شما اتفاق بیفتد. فعالیت و مشارکت شما در هنگام تدریس سبب تقویت مهارت فکر کردن می‌شود. به همین جهت در متن هر درس تعدادی فعالیت پیش‌بینی شده که به صورت گروهی یا انفرادی، در هنگام تدریس انجام می‌شود و نتایج آن به دیر اراعه می‌گردد. بخشی از نمره‌ی مستمر به انجام این فعالیت‌ها اختصاص دارد.
- ۴- تمرین‌های پایان درس را با دقت کافی و با بهره‌مندی از توانایی خود انجام دهید. هم‌چنین از دوستان خود برای طراحی تمرین‌های دیگر کمک بگیرید تا با انجام پیوسته‌ی تمرین‌ها به توانایی لازم در این درس برسید.
- ۵- فعالیت‌هایی که در داخل هر درس با عنوان‌هایی مانند «بررسی»، «تأمل» و «نمونه‌یابی» آمده، باید در هنگام تدریس دیر، توسط شما دانش‌آموزان انجام شود. زیرا این فعالیت‌ها قسمتی از درس محسوب می‌شوند و درس، بدون این فعالیت‌ها کامل نیست.
- ۶- آن دسته از فعالیت‌های داخل متن درس که با علامت ستاره مشخص شده‌اند، فقط برای فعالیت کلاسی در هنگام تدریس است و نباید در ارزشیابی پایانی و آزمون‌های ورودی دانشگاه‌ها مورد سؤال قرار گیرند. البته در ارزشیابی مستمر تأثیر دارند.
- ۷- ارزشیابی شما دارای دو بخش «مستمر» و «پایانی» است. ارزشیابی مستمر از اهمیت خاصی برخوردار است و شامل موارد زیر می‌شود:

الف - توانایی پاسخ به سؤال‌های دیر از درس.

ب - توانایی در انجام فعالیت‌های داخل درس.

ج - توانایی در انجام تمرین‌های پایان هر درس.

د - مشارکت در کار گروهی و فعالیت‌های داخل کلاس.

ه - انجام کارهای فوق‌العاده مانند تحقیق، انجام تمرین‌های منطقی خارج از کتاب، ارائه‌ی مقاله و کنفرانس.

خداوند یار و نگهدار تان باد